

tartott értekezleten tisztázták. A Horvátországgal határos megyék „szükségintézkedéseit” a belügyminisztériumban, április 19-én beszélték meg. A II. zóna intézkedési tervét egyrészt Szatmárnémetiben, április 26-án, másrészt Marosvásárhelyt, április 28-án körvonalázták. Erre következett a május 8-i, munkácsi értekezlet, amely már a deportálás részleteire koncentrált. A III. zóna kampányát június 3-án, a belügyminisztériumban, a IV. zónáét pedig június 10-én, Szegeden alapozták meg. A június 22-i, siófoki értekezlet témája az V. zóna kampánya volt, míg a budapesti intézkedéseket június 28-án a belügyminisztériumban vitatták meg.³³

A gettósítási folyamat. A zsidók összefogdosásának, kifosztásának és gettóba zárásának technikai gyakorlatilag országszerte azonosak voltak. Minden hitközségben felszólították a vezetőket, hogy a 6136/1944. BM VII. res. sz., már idézett rendelet értelmében részletes listákat készítsenek a hitközséghez tartozó valamennyi zsidóról. A gettósítás részleteit meggyéknént többnyire a főispán vagy az alispán elnöklétével, a főszolgabírák, a polgármesterek és a rendőrség meg a csendőrség képviselőinek részvételével beszélték meg. A járásokban és a városokban a főszolgabírák, illetve a polgármesterek adták ki a gettósítás végrehajtási utasítását a Baky által április 7-én kibocsátott 6163/1944. BM VII. res. sz. rendelet alapján. A gettósításra kijelölt napon, amelyet megyei értekezleteken határoztak meg, az összegyűjtést polgári, rendőri és csendőri személyzet végezte főként azon listák alapján, amelyeket a zsidó hitközségi vezetők állítottak össze és szolgáltatottak be. A kisebb falvakban, kisebb járási székhelyeken csaknem kizárólag csendőrök végezték az összegyűjtést. A nagyobb városokban ez a rendőrség feladata volt, amely a helyi köztisztviselőkkel karöltve munkálkodott. Számos városban a rendőri egységek külön erre a célra kijelölt csendőri erővel, helyi nyilasokkal, szélsőjobboldali és „hazafias” csoportokkal, a leventemozgalom fiataljaival egészültek ki.

Általában pirkadatkor ébresztették fel a zsidókat, mindössze néhány percet adva nekik, hogy összeomagolják személyenként 50 kilogrammot meg nem haladó élelmüket, ruhadarabjaikat és ágyneműjüket. Azok a zsidók, akik értesültek a közelgő katasztrófáról, többnyire azzal töltötték az éjszakát, hogy csomagoltak, illetve kényszerű tervet dolgoztak ki. A csendőri és rendőri egységeket általában polgári személyek, tanítók vagy köztisztviselők is elkísérték, belőlük alakultak meg a zsidók kifosztását célzó különleges bizottságok. A zsidóknak a helyi gettóba való elszállításuk előtt át kellett adniuk minden értéktárgyukat és tulajdonukat.³⁴ A kisebb falvak zsidó lakosait általában először a járási székhelyek zsinagógaiban, közösségi épületeiben gyűjtötték össze (lásd a 17.1. ábrát). Né-